

UNIVERSITATEA DE ECONOMIE ȘI ȘTIINȚE FINANCIARE ȘI BĂNARE
BUCUREȘTI

DUMITRU I. POPESCU

Managementul modern al organizațiilor

EDITURA FUNDATIEI

FONDATIA ROMÂNIA DE MÂINE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Managementul modern al organizațiilor / Dumitru I. Popescu
București: Editura Fundației România de Măine, 2005
388p., 23,5 cm.
Bibliogr.
ISBN 973-725-293-4

65.012.4:061

© Editura Fundației România de Măine, 2005

Redactor: Cornelia PRODAN
Tehnoredactor: Florentina STEMATE
Coperta: Marilena BĂLAN (GURLUI)

Bun de tipar: 02.08.2005; Coli tipar: 24,25
Format: 16/70x100

Editura și Tipografia Fundației România de Măine
Splaiul Independenței, Nr. 313, București, S. 6, O. P. 83
Tel./Fax.: 316.97.90; www.spiruharet.ro
E-mail: contact@edituraromaniademaine.ro

Capitolul 15
MANAGEMENTUL ERGONOMIEI – optimizarea relației
OM – MUNCĂ

15.1. Elemente definitorii; 15.2. Tipologia ergonomiei; 15.3. Principii ergonomice; 15.4. Factori de ambianță; Concluzii; Sinteză; Bibliografie selectivă.

15.1. Elemente definitorii

Ergonomia este disciplina care se ocupă cu studiul condițiilor de muncă în vederea realizării unei adaptări optime a omului la acestea¹⁹.

De fapt, studiul condițiilor de muncă se realizează integrat prin intermediul mai multor discipline. Este o știință a științelor, un domeniu interdisciplinar care realizează studii asupra factorilor care influențează solicitarea omului în procesele muncii. Scopul studiilor este de a identifica factorii favorizanți ai menținerii/stimulării capacității de muncă la un nivel adecvat pe întreaga perioadă a zilei de muncă, pentru creșterea productivității muncii și sporirea calității vieții.

Principalele științe care contribuie la studiul condițiilor de muncă sunt: medicina, psihologia, fiziologia, sociologia, matematica, fizica, chimia, știința conducerii, economia, biologia etc. Avem de a face cu un evantai complex de științe particulare dublat de integrarea științelor de graniță (biofizica, biochimia, ingineria genetică etc.), ca și a rezultatelor concrete ale cercetărilor multi-/ inter-disciplinare.

Complexitatea tot mai crescândă a producției moderne, a activităților de orice natură a determinat necesitatea soluționării problemelor umane, sociale, psihologice, tehnice, economice și de altă natură pe care le implică munca desfășurată de oameni.

Ergonomia vizează aclimatizarea, adecvarea condițiilor de muncă la posibilitățile fizice, psihice, intelectuale, temperamentale și caracteriale ale omului și a omului la munca pe care o desfășoară. O atenție cu totul aparte se acordă perfecționării mecanismului complex om-mașină-mediul, cu accent pe diminuarea solicitărilor la care este supus organismul uman. Optimizarea solicitărilor fizice, intelectuale, psihice etc. în procesul muncii constituie obiectivul fundamental al ergonomiei.

Legile ergonomiei, de fapt, legile științelor care studiază în sistem integrat condițiile de muncă, enumerate mai sus, contribuie la punerea în valoare a posibilităților omului, în raport cu condițiile de muncă, timpii neproductivi, gradul de solicitare, starea de oboseală, în scopul sporirii calitative și cantitative a rezultatelor muncii, concomitent cu creșterea calității vieții. Pentru aceasta ergonomia studiază mulțimea factorilor care au efect asupra consumului de energie umană la locul de muncă cu influență asupra rezultatelor muncii. Mișcările efectuate de om, solicitarea fizică și psihică (solicitarea nervoasă, monotonia ori variația, gradul de colaborare între salariați/compartimente, motivația muncii etc.),

¹⁹ DEX, Ediția a II^a, Editura Univers enciclopedic, București 1996, pag. 346

ambianța (iluminatul, aerisirea, temperatura, umiditatea, combinația de culori etc.), durata zilei de muncă, ritmicitatea și durata repausului și/sau a odihnei sunt câteva dintre preocupările esențiale ale ergonomiei. În același timp ergonomia are în atenție adaptarea omului la meseria sa. Acest lucru facilitează selecția, integrarea, orientarea și instruirea, cultura profesională, în general, a salariaților pentru formarea rapidă și perfecționarea continuă a deprinderilor în raport cu specificul meseriilor practicate, ca și modul în care profesarea meseriei influențează eficiența/eficacitatea muncii individuale și sociale. Adaptarea omului la meseria sa are importanță majoră întrucât pierderile pentru organizație își pot avea originea fie în selecția, orientarea și instruirea resurselor umane, fie în neasigurarea condițiilor de muncă la trăsăturile particulare ale salariaților.

Ergonomia se aplică în toate locurile de muncă, de la manager până la ultimul salariat din organigramă (statul de organizare). În prezent sunt prevederi legale și norme obligatorii care reglementează condițiile locurilor de muncă. Ele sunt în permanentă perfecționare, ca urmare a noilor cuceriri științifice, a nanotehnologiilor și psiho-tehnologiilor. Numai că aceste cuceriri se aplică diferențiat de la o organizație la alta, de la o țară la alta, de la o regiune a globului la alta, în raport cu gradul de dezvoltare economică, tradiții, politica guvernelor, grija patronilor față de partenerii sociali.

Ca urmare a accelerării ritmurilor cercetării științifice a relației om-muncă, mașinăriile de calcul au evoluat, constituind premisa unei așa zise „automatizări intelectuale” care contribuie esențial la progresul în domeniul ergonomiei aplicative.

În practica curentă este necesar să se asigure mai întâi condițiile de muncă, solicitările să fie în limita posibilităților firești ale omului. Ar trebui excluse situațiile care conduc la oboseală excesivă, disproporțiile dintre timpii productivi și cei neproductivi, ca de altfel toate situațiile care produc disconfort. În acest fel, producția calitativă și cantitativă crește, profitul se multiplică. Aceasta nu înseamnă altceva decât adaptarea condițiilor de muncă la posibilitățile omului și înlăturarea cauzelor generatoare de oboseală psihică și fizică.

Asigurarea condițiilor de muncă în raport cu natura umană începe o dată cu proiectarea construcțiilor, halelor de producție, fluxurilor tehnologice, utilajelor, sculelor, dispozitivelor și continuă cu planificarea și organizarea producției (muncii) până la închiderea ciclului productiv în scopul **adaptării muncii la posibilitățile omului și NU INVERS!** În acest sens se ia în calcul complexitatea caracteristicilor de bază ale omului: aptitudinile intelectuale, preferințele, talentul, vocația, capacitatea senzorială, adaptabilitatea, abilitatea, gradul de asimilare a cunoștințelor și deprinderilor, îndemânarea, mobilitatea, rezistența fizică, ambianța etc.

15.2. Tipologia ergonomiei

Așa cum am relatat mai sus ergonomia urmărește adaptarea condițiilor de muncă la posibilitățile normale ale omului și adaptarea omului la meseria practică.

Ergonomia se clasifică în raport cu o serie de criterii. Unul dintre criterii este în funcție de etapa procesului de producție în care se aplică: *ergonomia de concepție*, *ergonomia de corectare*, un altul se referă la obiectul preocupărilor: *ergonomia producției* și *ergonomia produsului*, iar un al treilea criteriu este cel al conținutului elementelor: *ergonomia informațională*, *ergonomia activităților de mediu*, *ergonomia locului de muncă*, *ergonomia organismului uman*.